राज्यातील स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या शासन मान्य व अनुदान प्राप्त अशासकीय अपंगांच्या कर्मशाळा व संलग्न वसतीगृहे यामध्ये पूर्ण वेळ काम करणाऱ्या शिक्षक (निदेशक) व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजना लागू करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: इडीडी-२०१४/प्र.क्र.५१०/अ.क.१ मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक :- ११ जुलै,२०१६.

- वाचा:- १) समाज कल्याण सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व पर्यटन विभाग , शासन निर्णय क्रमांक: इडीडी-१०८१/१७३२७/ सीए-२, दि. ०१ फेब्रुवारी,१९८४.
  - २) समाज कल्याण सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व पर्यटन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: इडीडी-१०८८/ के.न.३८/सुधार-२, दि. १०.०८.१९९० व समक्रमांकाचा शासन निर्णय दिनांक.०१/१०/१९९२.
  - 3) सामाजिक न्याय सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: इडीडी-१०९९/ प्र.क्र.१३/सुधार-२, दि.२८.०१.२००३.
  - ४) सामाजिक न्याय सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: इडीडी-२००३/ प्र.क्र.३४०/भाग-३/सुधार-२, दि.१८.०८.२००४.
  - ५) आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्रमांक अकआ/प्र-४/ का.कर्मचारी/ सेनिवे/२०१५-१६/२१६१, दि.१३.०७.२०१५ व दि.११.३.२०१६.

प्रस्तावना:-

सामाजिक न्याय विभागाकडून स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या अपंगांच्या विशेष शाळा/ कर्मशाळा व संलग्नीत वसतीगृहे यांना शासन मान्यता व अनुदान देण्यात येते. अनुदान प्राप्त शासनमान्य अपंगांच्या विशेष शाळा व संलग्नीत वसतिगृहामध्ये पूर्णवेळ काम करणाऱ्या शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना दि.१.०२.१९८४ च्या शासन निर्णयान्वये सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजना लागू करण्यात आलेली आहे. पंरतु त्यावेळी अपंगांच्या कर्मशाळा व संलग्न वसतिगृहामधील कर्मचाऱ्यांना १०० टक्के वेतन अनुदान योजना लागू करण्यात आलेली नव्हती. त्यावेळी कर्मशाळा व संलग्न वसतिगृहातील कर्मचाऱ्यांच्या वेतनावर ६६.६६ टक्के शासनामार्फत अनुदान वेण्यात येत होते. त्यामुळे या कर्मशाळा व संलग्न वसतिगृहातील कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्त वेतन व उपदान योजना लागू करण्यात आलेली नव्हती. स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या अपंगांच्या कर्मशाळा व संलग्नीत वसतिगृहामध्ये काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या वेतनावर १०० टक्के अनुदान योजना शासन निर्णय दि.१०.८.१९९० रोजी लागू करण्यात आलेली आहे व सुधारीत कर्मचारी आकृतीबंध समक्रमांक शासन निर्णय दि.१.१०.१९९२ अन्वये मंजूर करण्यात आलेला आहे. तेव्हा पासून स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविण्यात येणाऱ्या शासन मान्य व अनुदानित अपंगांच्या कर्मशाळा व संलग्न वसतिगृहातील कर्मचाऱ्यांना अपंगांच्या विशेष शाळा व संलग्नीत वसतीगृहातील कर्मचाऱ्यांना लागू करणेबाबत अपंगांच्या वसतीगृहातील कर्मचाऱ्यांमाणे सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजना लागू करणेबाबत अपंगांच्या

कर्मशाळा व संलग्नीत वसतिगृहातील कर्मचाऱ्यांची व कर्मचारी संघटनांची सातत्याने शासनाकडे मागणी होती. तसेच अपंग कर्मशाळा व संलग्नीत वसतिगृहातील कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजना लागू न केल्याने ती लागू करण्याबाबत, मा.उच्च न्यायालय खंडपीठ, औरंगाबाद येथे रिट याचिका क्रमांक ७३९८/२०१४ दाखल होती. या याचिकेवर मा.न्यायालयाने दि.१५.०७.२०१५ च्या आदेशान्वये सहा महिन्याच्या आत सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजना लागू करणेबाबत निर्णय घेण्यात यावा असे आदेश निर्गमित केलेले आहेत. या सर्व बाबी विचारात घेऊन सामाजिक न्याय विभागाच्या अखत्यारीतील स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या शासनमान्य व अनुदानित अशासकीय अपंगांच्या कर्मशाळा व संलग्नीत वसतिगृहामधील पूर्णवेळ काम करणाऱ्या शिक्षक (निदेशक) व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजना लागू करणेबाबतचा प्रस्ताव मंत्री मंडळाच्या बैठकीत सादर करण्यात आला. सदर प्रस्तावास मंत्रीमंडळाच्या दिनांक १४/६/२०१६ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार स्वयंसेवी संस्थेमार्फत चालविण्यात येणा-या अनुदानित अपंगांच्या विशेष शाळा यांना शासनाच्या दि.१.२.१९८४ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियमावली १९८२ मध्ये अंर्तभूत असलेली सेवा निवृत्ती वेतन योजना व त्या नियमाखालील नियम ११६ प्रमाणे अनुज्ञेय असलेली कुटूंब निवृत्ती वेतन योजना १९६४ लागू करण्यात आलेली आहे. तीच योजना (वेळोवेळी झालेल्या शासन निर्णयातील सुधारणेसह) अपंगांच्या ८६ कर्मशाळा व संलग्न वसतिगृहामधील दि.१.११.२००५ पूर्वी नियुक्त केलेल्या पूर्ण वेळ शिक्षक (निदेशक) व शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांना लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय:-

राज्यातील सामाजिक न्याय विभागाच्या अखत्यारीतील स्वयंसेवी संस्थेमार्फत चालविण्यात येणा-या अनुदानित अपंगांच्या विशेष शाळा यांना शासनाच्या दि.१.२.१९८४ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियमावली १९८२ मध्ये अंर्तभूत असलेली सेवा निवृत्ती वेतन योजना व त्या नियमाखालील नियम ११६ प्रमाणे अनुज्ञेय असलेली कुटूंब निवृत्ती वेतन योजना १९६४ लागू करण्यात आलेली आहे. त्याचप्रमाणे स्वयंसेवी संस्थेमार्फत चालविण्यात येणा-या अनुदानित अपंगांच्या कर्मशाळेतील कर्मचा-यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजना लागू करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. ही योजना (वेळोवेळी झालेल्या शासन निर्णयातील सुधारेणसह) दि.१.११.२००५ पूर्वी नियुक्त झालेल्या व १०० टक्के वेतनावर पूर्णवेळ काम करणा-या अपंगांच्या ८६ कर्मशाळा व संलग्न वसतिगृहामधील १०४६ कर्मचा-यांना खालीलप्रमाणे लागू करण्यात येत आहे.

- अ) दिनांक १.११.२००५ पूर्वी सेवेत रूजू झालेल्या व शासनाकडून १००% वेतन अनुदान प्राप्त झाले आहे अशा अपंगांच्या कर्मशाळा व संलग्न वसतिगृहातील पूर्णवेळ कार्यरत असणा-या कर्मचा-यांना सेवानिवृत्ती वेतन व उपदान योजनेचा लाभ देण्यात येत आहे.
- ब) दिनांक १०.८.१९९० पासून एकूण २०६ कर्मचारी सेवानिवृत्त झाले असून त्यांना जुनी सेवानिवृत्ती व उपदान योजना लागू करण्याकरिता त्वरित सेवानिवृत्ती वेतनासाठी एकूण रूपये ७,९५,९५,४७८/- व उपदानासाठी रूपये २,५७,७३,७०२/- असा एकूण रूपये १०,५३,६९,१८०/- एवढ्या अनावर्ती खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे.

- क) दिनांक १.११.२००५ नंतर सेवेत आलेल्या पूर्णवेळ कार्यरत आहेत अशा कर्मचा-यांना नवीन अंशदान सेवानिवृत्ती वेतन योजना लागू करण्याकरिता यापुढील सेवानिवृत्ती वेतनासाठी आवर्ती खर्च रू. ४,१९,४०,३००/- एवढ्या अपेक्षित खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे.
- २. स्वयंसेवी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणा-या शासन मान्य व अनुदानित अशासकीय अपंगांच्या कर्मशाळा व संलग्नीत वसतीगृहात दि.१.११.२००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त झालेल्या कर्मचा-यांना वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.अंनियो-१००५/१२६/सेवा-४, दि.३१.१०.२००५ अन्वये लागू केलेली नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना त्यामध्ये केलेल्या सुधारणा व फेरफारासह लागू राहील.
- ३. कर्मशाळा व संलग्न वसतीगृहातील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांच्या सेवा निवृत्ती वेतन योजनेसाठी होणारा खर्च हा अपंग शाळेमधील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांच्या सेवानिवृत्ती वेतनासाठी ज्या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात येतो त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकून मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.
- ४. हा शासन निर्णय मंत्रीमंडळाच्या सहमतीने व वित्त विभागाच्या अनौपचारीक संदर्भ क्रमांक १४४ /१५/सेवा-४, दि.१०.११.२०१५ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०७१४१५१२१५३२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(**दि. रा. डिंगळे**) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा.मंत्री / राज्यमंत्री (सा.न्या) यांचे खाजगी सचिव,
- ३) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य,
- ४) सचिव, सा.न्या.व वि.स.विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ५) आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ६) उप सचिव, अपंग कल्याण-१, सा.न्या.व वि.स.विभाग,
- ७) सर्व प्रोदशिक उपायुक्त, समाज कल्याण विभाग,
- ८) अवर सचिव, अपंग कल्याण-१, सा.न्या.व.वि.स.विभाग,

- ९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र -१/२, मुंबई/ नागपूर,
- १०) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- ११) सर्व संबंधीत जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १२) सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण , मुंबई
- १३) सर्व संबंधीत जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- १४) सर्व संबंधीत स्वयंसेवी संस्था,
- १५) निवड नस्ती (अ.क.१).